

**ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ**
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Nº 2(32) 2025

Видавнича група «Наукові перспективи»

Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 2(32) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 2(32) 2025

Kiev – 2025

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»,
Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»):
журнал. 2025. № 2(32) 2025. С. 1965**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 03.03.2025, № 1/3-25)

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від
23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології
(спеціальність - 035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Коштар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталя Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робаєв Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Снявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шермет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Шербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Kaptiurov A.A. <i>SHAPING 'CIVIL SOCIETY' CONCEPT IN ENGLISH-LANGUAGE MASS MEDIA WITH METAPHORS AND PRECEDENTIAL TEXTS</i>	22
Kovalchuk Yu.P. <i>EVOLUTION OF SLANG IN THE MODERN ENGLISH LANGUAGE</i>	35
Krepel V.I. <i>FARBENS YMBOLIK IM DEUTSCHEN PARTEIPOLITISCHEN DISKURS</i>	44
Repushevska I.I. <i>EVOLUTION AND FUNCTIONS OF MILITARY SOCIOLECT: LINGUISTIC MECHANISMS IN CONTEMPORARY ENGLISH MILITARY SLANG</i>	61
Stepanova I.S., Nykyporets S.S., Hadaichuk N.M., Ibrahimova L.V., Slobodianiuk A.A. <i>INVESTIGATING LINGUISTIC AND SOCIOCULTURAL COMPLEXITIES IN TRANSLATING CONTEMPORARY ENGLISH LEXICAL UNITS INTO UKRAINIAN</i>	71
Yemets O.V., Taibova V.Z. <i>TYPES OF FOREGROUNDING IN KATE CHOPIN'S SHORT STORIES</i>	83
Yukhymets S.Yu. <i>SOCIOLINGUISTIC DIMENSIONS OF MILITARY LEXICON: A COMPARATIVE ANALYSIS OF FUNCTIONAL AND STRUCTURAL FEATURES IN US AND BRITISH ARMED FORCES DISCOURSE</i>	92
Базиляк Н.О., Кухарська Л.В., Гамерська І.І. <i>ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ: ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ЗМІНИ В РЕЗУЛЬТАТІ МІЖМОВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ</i>	103
Бец Ю.І., Бец І.О., Калинюк Н.В. <i>ВІЙСЬКОВИЙ ДИСКУРС: ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ</i>	113

Боброва І.І., Садовнича О.В. <i>ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛАТИНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АБДОМІНАЛЬНІЙ ХІРУРГІЇ</i>	126
Бойван О.С., Марковська У.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГІПЕРБОЛИ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ МЕДЛІН МІЛЛЕР «ЦИРЦЕЯ»</i>	137
Воробйова Л.В., Красовський А.А. <i>ВПЛИВ ГРЕЦЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА СЛОВОТВІР В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ</i>	150
Воронова З.Ю., Савченко Н.В. <i>ПЕРЕКЛАД НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ, ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ ТА ТРУДНОЩІ</i>	159
Гапон Л.О. <i>ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЛІНГВІСТИЧНІЙ СПАДЩИНІ ЯРОСЛАВА РУДНИЦЬКОГО</i>	170
Гасій Г.М., Гасій О.В., Сухачова Н.С., Стеценко В.В. <i>СКЛАДНОЩІ АВТОРСЬКОГО ТА ЗГЕНЕРОВАНОГО ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ФІЛОЛОГІВ</i>	181
Гонтаренко Н.М. <i>МЕТАФОРИЧНА СЕМАНТИКА АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ПЕРЕМІ- ЩЕННЯ ЛЮДИНИ</i>	194
Гонтаренко Н.М., Ікалюк Л.М. <i>ПОНЯТТЄВА СФЕРА РЕФЕРЕНТІВ СУБСТАНТИВНОЇ МЕТАФОРИ З АНГЛІЙСЬКИМИ ДІЄСЛОВАМИ ПЕРЕМІЩЕННЯ ЛЮДИНИ</i>	205
Гонца І.С., Григоренко Т.В. <i>ІМАЖОНІМИ В ПОЛЬСЬКОМУ МИСТЕЦЬКОМУ ДИСКУРСІ: НОМІНАЦІЯ І СЕНС</i>	216
Горобець А.В. <i>ТЕМПОРАЛЬНА КАТЕГОРІЯ ЯК ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ НАЦІОКОД У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ (на мовному матеріалі художньої прози письменників Вінниччини ХХ століття)</i>	228

Силко Є.М., Силко Р.М. <i>ЖИВОПИС У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ</i>	508
Слюсар Н.О. <i>РОЛЬ ВЛАСНИХ ІМЕН У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДРАМАТУРГІЇ</i>	518
Слюсар Н.О., Москаленко Н.О. <i>ЕВОЛЮЦІЯ МОНОЛОГУ: ВІД КЛАСИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ ДО СУЧАСНОЇ</i>	528
Степаненко О.К., Петрова Г.Л., Світлицька В.Р. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ: МОВА МЕДІА ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ</i>	545
Стекольнішкова В.А., Грищенко О.В., Литвин О.О. <i>СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ВИМІРИ В АНАЛІЗІ МОВНИХ ЗМІН В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯХ</i>	557
Таценко Н.В., Бакай Ю.І. <i>КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МОВНОЇ АГРЕСІЇ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ СПІЛКУВАННІ</i>	571
Титаренко О.Ю. <i>КІБЕРНЕОЛОГІЗМИ В ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЇ: СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ АСПЕКТИ</i>	583
Толкачова А.В. <i>НІЦШЕАНСЬКІ ІДЕЇ В КОНТЕКСТІ ХХ СТОЛІТТЯ</i>	590
Ускова Т.О., Карабітська Н.О., Михайлова Л.З. <i>СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ</i>	598
Чернявська С.М., Немерцова О.Є., Лухіна М.Ю. <i>НЕОЛОГІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТВОРЕННЯ ТА СУСПІЛЬНІ РЕАКЦІЇ</i>	611
Шостак У.В., Самохвал О.О. <i>ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ: МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦІЯ</i>	621

УДК 81'42:37

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2\(32\)-621-631](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-2(32)-621-631)

Шостак Уляна Вікторівна кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Вінницький торговельно-економічний інститут, Державний торговельно-економічний університет, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0002-3258-2098>

Самохвал Олеся Олександрівна доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри іноземної філології та перекладу, Вінницький торговельно-економічний інститут, Державний торговельно-економічний університет, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0001-7958-945X>

ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ: МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦІЯ

Анотація. У статті розглядається значущість розвитку soft skills у процесі підготовки перекладачів, особливо в контексті міжкультурної комунікації як ключової компетенції. Визначено, що сучасні вимоги до перекладацької діяльності виходять за межі суто мовних знань і охоплюють широкий спектр соціальних та особистісних навичок, необхідних для ефективної взаємодії в умовах глобалізованого професійного середовища. В епоху цифрових технологій та швидкої міжкультурної інтеграції перекладачі повинні володіти навичками адаптації до різних культурних контекстів, що забезпечує якість та адекватність перекладу. Дослідження підкреслює необхідність включення розвитку soft skills в освітні програми з підготовки перекладачів. Це передбачає формування таких компетенцій, як комунікативні здібності, аналітичне мислення, емоційний інтелект, навички роботи в команді та управління конфліктами. Особлива увага приділяється важливості усвідомлення професійних завдань перекладача, оскільки розуміння специфіки роботи допомагає ефективно визначити, які навички є пріоритетними для майбутніх фахівців. У статті зазначається, що інтеграція soft skills в освітній процес сприяє формуванню комплексного підходу до професійної підготовки перекладачів. Вона включає використання сучасних технологій у перекладацькій діяльності, зокрема систем машинного перекладу та комп'ютерних засобів допомоги перекладачам. Також підкреслюється значення методів навчання, спрямованих на розвиток комунікативних навичок, зокрема обговорень, діалогів, дискусій,

мозкового штурму та аналізу виконаних перекладів. Висновки дослідження свідчать, що успішна професійна підготовка перекладачів вимагає поєднання теоретичних знань із практичними навичками, які включають як технічні аспекти роботи з перекладацькими технологіями, так і розвиток міжособистісних компетенцій.

Ключові слова: soft skills, перекладач, міжкультурна комунікація, компетентність, навички, освітній процес.

Shostak Uliana Victorivna Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign philology and translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0002-3258-2098>

Samokhval Olesia Oleksandrivna Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Foreign philology and translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0001-7958-945X>

INTEGRATING AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO TEACHING ENGLISH TO DEVELOP STUDENTS' PROFESSIONAL COMPETENCE

Abstract. The article discusses the importance of developing soft skills in the process of training translators, especially in the context of intercultural communication as a key competence. It is determined that modern requirements for translation activities go beyond purely linguistic knowledge and cover a wide range of social and personal skills necessary for effective interaction in a globalized professional environment. In the era of digital technologies and rapid intercultural integration, translators must have the skills to adapt to different cultural contexts, which ensures the quality and relevance of translation. The study emphasizes the need to include the development of soft skills in translation training programs. This involves the development of such competencies as communication skills, analytical thinking, emotional intelligence, teamwork and conflict management skills. Particular attention is paid to the importance of understanding the professional tasks of a translator, as understanding the specifics of the job helps to effectively determine which skills are a priority for future professionals. The article notes that the integration of soft skills into the educational process contributes to the formation of a comprehensive approach to the professional training of translators. It includes the use of modern technologies in translation activities, including machine translation systems and computer-

assisted translation tools. It includes the use of modern technologies in translation activities, including machine translation systems and computer-assisted translation tools. The findings of the study show that successful professional training of translators requires a combination of theoretical knowledge and practical skills, including both technical aspects of working with translation technologies and the development of interpersonal competencies.

Keywords: soft skills, translator, intercultural communication, competence, skills, educational process.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому суспільстві підготовка перекладачів потребує не лише ґрунтовних мовних знань, а й розвитку soft skills, що визначають їхню ефективність у міжкультурній комунікації. Вимоги ринку праці диктують необхідність володіння критичним мисленням, адаптивністю, креативністю та вмінням працювати в команді, оскільки перекладацька діяльність передбачає взаємодію з носіями мови, замовниками та іншими фахівцями. Особливої актуальності набуває інтеграція soft skills у процес навчання, що забезпечує конкурентоспроможність майбутніх перекладачів у цифрову епоху, де автоматизовані технології змінюють традиційні підходи до перекладу. Тому дослідження ролі soft skills у підготовці перекладачів є важливим напрямом удосконалення сучасних освітніх програм, спрямованих на формування компетентного фахівця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій демонструє широкий спектр підходів до вивчення soft skills у контексті підготовки майбутніх перекладачів. Зокрема, Зінукова Н. В. вказує на те, що гнучкі навички, тобто soft skills, стали вимогою часу та необхідністю для майбутніх перекладачів. Вона зазначає, що їх розвиток є важливою складовою конкурентоспроможності фахівця, адже ці навички базуються на функціональних елементах особистісної та соціальної компетентності, і знаходяться в балансі з професійними вміннями [1]. Розвиток цієї теми продовжує Ігнатенко В. Д., який акцентує увагу на специфіці навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу, наголошуючи на необхідності адаптації освітніх програм до змін, що відбуваються в перекладацькій сфері, таких як вплив новітніх технологій і глобалізація [2]. Важливим аспектом у формуванні професійної компетентності студентів-філологів є роль soft skills, яку досліджують Довгань Л. І. та Осаульчик О. Б. Вони зазначають, що гнучкі навички є ключовими для розвитку комунікативної компетентності у студентів, що є основною вимогою до майбутніх фахівців. Інтеграція цих навичок в освітній процес дозволяє майбутнім перекладачам не лише вдосконалювати свої мовні

вміння, а й покращувати здатність до ефективної взаємодії в різних культурних та соціальних контекстах [3]. У цьому ж контексті, Онищенко М. Ю. наголошує на важливості професійної підготовки перекладачів в умовах сучасного світу, де гнучкі навички стають необхідними для досягнення високих результатів у професійній діяльності [4]. Бережна М. В., зі свого боку, розглядає важливість формування soft skills у студентів-філологів, зокрема в умовах війни, що вимагає від викладачів адаптації навчальних підходів до нових реалій. Студентцентрований підхід, який вона пропонує, передбачає інтеграцію гнучких навичок у процес викладання дисципліни «Практика перекладу», що дозволяє студентам краще пристосовуватися до змінюваних умов і бути готовими до викликів, які ставить сучасний світ [5]. Язловицька О. В. доповнює цей аналіз, зазначаючи, що гнучкі навички є важливою складовою конкурентоспроможності фахівця-філолога. Вона стверджує, що ці навички ґрунтуються на поєднанні особистісних і соціальних компетентностей, що дозволяє студентам досягати високих результатів у професійній діяльності [6]. Натомість Гаврилюк Н. М. підкреслює, що інтеграція soft skills у викладання мов є важливою для формування комунікативної компетентності серед студентів-філологів [7].

Отже, всі наведені дослідження свідчать про важливість гнучких навичок для майбутніх перекладачів, адже вони є основою їхньої професійної підготовки та успішної адаптації до сучасних вимог ринку праці.

Метою статті є дослідження ролі soft skills у процесі підготовки перекладачів, з особливим акцентом на міжкультурну комунікацію як ключову компетенцію.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вимоги до підготовки перекладачів передбачають не лише глибоке знання мов, але й розвиток ключових соціальних та особистісних навичок, що стають основою для професійного успіху. У зв'язку з розвитком цифрових технологій, важливість міжкультурної комунікації у перекладацькій діяльності постійно зростає. Зокрема, перекладачі повинні бути здатні адаптуватися до різних культурних контекстів і ефективно взаємодіяти з різноманітними аудиторіями. Враховуючи це, інтеграція soft skills в освітній процес стає необхідною умовою для підготовки фахівців, які можуть працювати в умовах динамічного міжнародного середовища.

Зважаючи на важливість розвитку міжкультурної комунікації та інших soft skills для перекладачів, стає очевидним, що освітні програми повинні бути орієнтовані на формування комплексного підходу до підготовки фахівців. Це включає не лише мовні знання, а й здатність адаптуватися до різноманітних професійних умов, де ключову роль відіграють розуміння завдань і контексту їхнього виконання. Враховуючи

ці обставини, майбутні перекладачі повинні отримати чітке уявлення про те, які навички будуть найбільш ефективно застосовуватися в їхній професійній діяльності, а які залишатимуться другорядними.

Основною умовою ефективного розвитку soft skills є усвідомлення майбутніми перекладачами завдань та контексту їхнього застосування. Як показує досвід, формування і вдосконалення різноманітних навичок без урахування цінностей і пріоритетів професійної діяльності рідко дає бажаний результат. У той час як розуміння професійних завдань допомагає точно визначити, які навички та вміння є необхідними для перекладача, а які залишаються непотрібними у процесі виконання їх професійної діяльності [1, С. 406].

Отже, усвідомлення професійних завдань перекладача є ключовим для визначення необхідних soft skills, що дозволяють не лише забезпечити високий рівень якості перекладу, але й ефективно організовувати перекладацький процес. Оскільки переклад часто є складним процесом, що вимагає співпраці в команді та управління різноманітними задачами, вміння ефективно координувати ці процеси стає невід'ємною частиною професійної компетентності. Зокрема, володіння сучасними технологіями та локалізаційними стратегіями дозволяє перекладачеві адаптуватися до нових вимог і сприяє його успішній інтеграції в міжнародне професійне середовище.

До професійної компетентності перекладача слід включати розвиток soft skills, які дозволяють йому ефективно працювати в команді над перекладом як проєктом, а також виконувати численні організаційні завдання, пов'язані з перекладацькою діяльністю, окрім безпосереднього перекладу. Важливою складовою цієї компетентності є здатність використовувати сучасні перекладацькі інформаційні технології, такі як машинний переклад та системи комп'ютерної допомоги в перекладі, а також вміння здійснювати локалізацію перекладу та застосовувати відповідні стратегії в контексті різних культур [2, С. 18].

Врахування цих аспектів підготовки перекладачів дозволяє сформувати не лише теоретичні знання, а й практичні навички, необхідні для роботи в динамічному професійному середовищі. Тому підготовка майбутніх перекладачів має бути спрямована на інтеграцію технологій з розвитку м'яких навичок, що забезпечить їх готовність працювати в умовах змінного та багатокультурного середовища.

Розвиток комплексу soft skills є важливою складовою підготовки майбутніх філологів-перекладачів, що обумовлено кількома ключовими засадами. По-перше, оскільки перекладачі працюють з текстами та мовними структурами, однією з основних компетенцій є володіння ефектив-

ними комунікаційними навичками, здатність чітко й переконливо передавати інформацію в усній і письмовій формах, а також уважно слухати й розуміти співрозмовників. По-друге, філологи-перекладачі повинні мати розвинені аналітичні навички для ефективного аналізу складних текстів, вивчення мовних структур і глибокого розуміння змісту різноманітних текстових матеріалів. По-третє, у процесі тлумачення та інтерпретації текстів, філологи повинні бути здатними до творчого та гнучкого мислення, що дозволяє їм адаптуватися до мовних змін і знаходити нові інтерпретації. Також важливими є міжособистісні навички, такі як емпатія, співпраця та культурна чутливість, що допомагають ефективно працювати в команді та налагоджувати продуктивні взаємини з різними людьми. Окрім того, здатність до критичного мислення та вирішення проблем дає можливість перекладачам успішно справлятися з викликами у професійній діяльності та знаходити оптимальні шляхи вирішення складних завдань [3, С. 22].

Для досягнення ефективної підготовки фахівців у галузі перекладу необхідно інтегрувати *soft skills* у загальну структуру професійної компетентності перекладача. Це включає розвиток комунікаційних, аналітичних, творчих та міжособистісних навичок, що дозволяють перекладачеві не тільки втілювати професійні знання, але й адаптуватися до різноманітних викликів, які виникають у процесі виконання завдань. Однак, для того, щоб перекладач був конкурентоспроможним на ринку праці, йому потрібно не лише володіти традиційними навичками, а й освоїти новітні інформаційні технології, які забезпечують ефективну локалізацію та адаптацію перекладу в різних культурних контекстах. Такий підхід до підготовки перекладачів дозволяє підготувати фахівців, які здатні успішно справлятися з різноманітними завданнями, враховуючи динаміку змін у мовному середовищі та потреби глобалізованого світу.

Професійна підготовка перекладачів має критичне значення, оскільки вона забезпечує формування необхідних знань, навичок та компетенцій для ефективного виконання їх професійних обов'язків. Ключовим елементом цієї підготовки є забезпечення перекладачів всебічним набором знань та практичних вмінь, що становлять їх професійну компетентність, а також ознайомлення з особливостями перекладацької діяльності в різних сферах. Важливою складовою цього процесу є інтеграція певних *soft skills*, які сприяють ефективній командній роботі над перекладом як проєктом, а також розвиток навичок роботи з новітніми перекладацькими технологіями та умінь локалізувати переклад відповідно до вимог культурних і контекстуальних особливостей [4].

Таким чином, для успішної професійної підготовки перекладачів необхідно поєднувати теоретичні знання з практичними навичками, що

включають як технічні аспекти роботи з перекладацькими технологіями, так і розвиток міжособистісних та когнітивних навичок.

Навички комунікації іноземною мовою, вміння працювати в команді, здатність вирішувати конфлікти, управляти емоціями та стресом, а також ефективно діяти в умовах критичних ситуацій, розвиваються через застосування різноманітних методів навчання, таких як обговорення, ведення монологу, діалогу та дискусій на вивчену тему, мозковий штурм і проблемний виклад матеріалу. У процесі оцінки та аналізу виконаних перекладів здобувачами застосовується метод peer assessment, що сприяє розвитку навичок самостійного прийняття рішень, критичного мислення та самокритичності. Здатність до креативного, критичного та логічного мислення, а також навички пошуку та аналізу інформації, формуються в процесі роботи з аудіо та відеоматеріалами іноземною мовою, що вимагають створення транскрипту та перекладу, сприяючи розвитку здатності декодувати вербальні та невербальні сигнали [5, С. 11-12].

У контексті розвитку професійних навичок особлива увага приділяється формуванню загальних і спеціальних компетентностей, що забезпечують здобуття необхідних soft skills для фахівців-перекладачів. Це включає інтеграцію різних методів навчання та оцінювання, що дозволяють студентам не лише вдосконалювати свої практичні навички перекладу, а й формувати важливі міжособистісні та когнітивні якості. Тому поєднання традиційних методів навчання з новими технологіями та інтерактивними підходами сприяє комплексному розвитку фахівців, підвищуючи їх здатність ефективно адаптуватися до змінних умов професійної діяльності.

Формуванню soft skills у здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія освітньо-професійної програми «Германські мова та літератури (переклад включно), перша - англійська» [8] на кафедрі іноземної філології та перекладу Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету відбувається через інтеграцію відповідних загальних і спеціальних компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою.

Згідно з переліченими компетентностями в освітньо-професійній програмі «Германські мова та літератури (переклад включно), перша - англійська» до soft skills (гнучких навичок) віднесемо такі загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Водночас до soft skills серед спеціальних (фахових) компетентностей (СК) можна зарахувати:

- СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

- СК 9. Здатність використовувати сучасні комунікативні та перекладацькі стратегії для забезпечення ефективної міжкультурної комунікації.

Формування soft skills безпосередньо пов'язане з розвитком міжкультурної комунікації, оскільки перекладачі не лише передають зміст текстів, а й адаптують інформацію до іншого культурного контексту. Це вимагає від них здатності критично мислити, працювати в команді, швидко адаптуватися до нових умов і знаходити нестандартні рішення.

Так, навичка критичного мислення (ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 7) є необхідною навичкою для аналізу культурних відмінностей та адаптації перекладу. Перекладач повинен оцінювати тексти не лише з лінгвістичного, а й з культурного погляду, розпізнавати потенційно проблемні місця та знаходити відповідні способи передачі змісту. Наприклад, деякі вирази або гумор можуть бути неприйнятними в іншому культурному середовищі, і саме критичне мислення допомагає перекладачеві адаптувати їх, зберігаючи оригінальний зміст і тональність.

Розглянемо приклад вправи, яка сприятиме розвитку навички критичного мислення:

Вправа «Культурний аналіз тексту». Студенти отримують уривки текстів із різних культур (наприклад, гумористичні оповідання, політичні промови, рекламні слогани) та аналізують їх з погляду культурних особливостей. Завдання полягає в тому, щоб визначити потенційно складні або некоректні моменти для перекладу і запропонувати варіанти адаптації.

Навичка командної роботи (ЗК 5, ЗК 10) є особливо важливою у спільних перекладацьких проєктах, де потрібна взаємодія з редакторами, іншими перекладачами, носіями мови та замовниками. Спільна робота над перекладом передбачає не лише розподіл завдань, а й вміння конструктивно сприймати критику, аргументувати власні рішення та узгоджувати стиліові й термінологічні питання. У сучасних умовах дистанційної роботи ця навичка також включає ефективне використання цифрових платформ для комунікації та спільного редагування текстів.

Розглянемо зразок вправи, що сприятиме розвитку навички командної роботи:

Вправа «Спільний переклад». Група студентів отримує великий текст (наприклад, уривок роману або статті), який вони повинні перекласти разом. Кожен студент працює над певною частиною тексту, після чого група проводить спільне редагування та узгоджує стиль і термінологію. Це допомагає навчитися конструктивно обговорювати варіанти перекладу, аргументувати свою думку та враховувати погляди інших.

Навичка адаптивності (ЗК 9) є критичною для перекладача, оскільки робота в умовах швидких змін у глобальному комунікативному середовищі вимагає гнучкості. Нові терміни, технологічні зміни, різні комунікативні ситуації – усе це змушує перекладача швидко пристосовуватися до нових умов. Наприклад, переклад маркетингових текстів для міжнародної аудиторії потребує адаптації контенту відповідно до культурних особливостей цільової групи, що може вимагати не лише зміни слів, а й переформулювання основного меседжу.

Проаналізуємо приклад завдання, яке допоможе розвинути навичку адаптивності:

Вправа «Експрес-переклад у нових умовах». Студентам дається текст, який вони повинні перекласти, але під час роботи додаються нові умови (наприклад, змінюється цільова аудиторія, з'являються нові вимоги замовника, змінюється стильовий або жанровий формат). Завдання – швидко адаптувати переклад відповідно до нових вимог.

Навичка креативності (ЗК 12) сприяє пошуку нестандартних рішень у перекладі та міжкультурній комунікації. Часто перекладачам доводиться працювати з художніми текстами, слоганами чи рекламними матеріалами, де буквальный переклад неможливий, і необхідно знайти еквівалентне за змістом і впливом рішення. Креативний підхід допомагає також у вирішенні міжкультурних конфліктів, коли необхідно передати зміст, уникаючи двозначностей або негативних конотацій, які можуть виникнути через культурні відмінності.

Охарактеризуємо вправу, яка сприятиме формуванню навички креативності:

Вправа «Творчий виклик». Студентам пропонуються слогани або ідіоматичні вирази, які неможливо перекласти дослівно. Завдання – створити креативний еквівалент, що зберігає зміст та вплив фрази в іншій мові та культурі. Наприклад, знайти адаптовані варіанти для слоганів міжнародних брендів або перекласти гру слів у художньому творі.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що успішна підготовка перекладачів вимагає інтеграції soft skills у загальну структуру професійної компетентності, що дозволяє їм ефективно адаптуватися до викликів міжкультурної комунікації. Враховуючи динамічні

зміни в цифровому середовищі, зростає значення володіння сучасними технологіями та локалізаційними стратегіями, які сприяють професійній мобільності перекладачів. Окрім мовних знань, важливим компонентом професійної підготовки є розвиток аналітичного, критичного та творчого мислення, що забезпечує ефективну роботу з текстами різної складності. Командна співпраця, управління проектами та здатність швидко адаптуватися до культурного контексту є необхідними умовами успішної перекладацької діяльності. Тому методологія навчання перекладачів має орієнтуватися на комплексний підхід, що включає практичні заняття, інтерактивні методи та використання інноваційних технологій.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективних методів інтеграції soft skills в освітні програми перекладачів для покращення їх професійної компетентності в умовах глобалізації та технологічних змін.

Література:

1. Зінуківа Н. Гнучкі навички як вимога часу та їх розвиток у майбутніх перекладачів. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2021. № 193. С. 399-412.
2. Ігнатенко В. Д. Особливості навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу. Академічні студії. Серія «педагогіка». 2022. № 4. С. 16-20.
3. Довгань Л., Осаульчик О. Soft skill як компонент професійної компетентності студентів-філологів. Modern Engineering and Innovative Technologies. 2022. № 3(27-03). С. 20-23.
4. Онищенко М. Ю. Роль і важливість професійної підготовки перекладачів у сучасному світі. Академічні візії. 2023. № 20. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/427>
5. Бережна М. В. Формування soft skills та студентоцентрований підхід при викладанні дисципліни «Практика перекладу» студентам-філологам в умовах війни. Conference: Scientific and pedagogical internship "The Baltic approach in the training of teachers-philologists": Internship proceedings (November 21 – January 1, 2023. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia: "Baltija Publishing". С. 8-13.
6. Язловицька О. Розвиток soft skills як невід'ємна складова підготовки фахівців у галузі філології. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 64, том 2. С. 381-386.
7. Гаврилюк Н. Soft skills: методологія формування комунікативної компетентності в навчанні іноземним мовам студентів-філологів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2024. Випуск 72. С. 89-95.
8. Освітньо-професійна програма «Германська мова та літератури (переклад включно), перша - англійська» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. URL: <http://www.vtei.com.ua/index.php/ua/theme/typography/kifp?layout=edit&id=5287>

References:

1. Zinukova, N. (2021). Hnuchki navychky yak vymoha chasu ta yikh rozvytok u maibutnikh perekladachiv [Flexible skills as a requirement of the time and their development in future translators]. Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky – Scientific notes. Series: Philological Sciences, 193, 399-412 [in Ukrainian].

2. Ihnatenko, V. D. (2022). Osoblyvosti navchannia maibutnikh perekladachiv z urakhuvanniam suchasnykh tendentsii v industrii perekladu [Peculiarities of training future translators taking into account modern trends in the translation industry]. Akademichni studii. Seriya «pedagogika» – Academic studies. Series “Pedagogy”, 4, 16-20 [in Ukrainian].

3. Dovhan, L., Osaulchyk, O. (2022). Soft skill yak komponent profesiinoi kompetentnosti studentiv-filolohiv [Soft skill as a component of professional competence of philology students]. Modern Engineering and Innovative Technologies, 3(27-03), 20-23 [in Ukrainian].

4. Onyshchenko, M. Yu. (2023). Rol i vazhlyvist profesiinoi pidhotovky perekladachiv u suchasnomu sviti [The role and importance of professional training of translators in the modern world]. Akademichni vizii – Academic visions, 20. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/427> [in Ukrainian].

5. Berezhna, M. V. (2023). Formuvannia soft skills ta studentotsentrovanyi pidkhid pry vykladanni dystsypliny «Praktyka perekladu» studentam-filoloham v umovakh viiny [Formation of soft skills and student-centered approach in teaching the discipline “Translation Practice” to philology students in the conditions of war]. Conference: Scientific and pedagogical internship “The Baltic approach in the training of teachers-philologists”: Internship proceedings (November 21 – January 1, 2023. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 8-13 [in Ukrainian].

6. Yazlovytska, O. (2023). Rozvytok soft skills yak nevidiemna skladova pidhotovky fakhivtsiv u haluzi filolohii [Development of soft skills as an integral part of training specialists in the field of philology]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Topical issues of the humanities, 64, 2, 381-386 [in Ukrainian].

7. Havryliuk, N. (2024). Soft skills: metodolohiia formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti v navchanni inozemnym movam studentiv-filolohiv [Soft skills: methodology of forming communicative competence in teaching foreign languages to philology students]. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy – Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems, 72, 89-95 [in Ukrainian].

8. Osvitno-profesiina prohrama «Hermanski mova ta literatury (pereklad vkluchno), persha - anhliiska» druhoho rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 035 Filolohiia [Educational and professional program “Germanic languages and literatures (translation inclusive), the first - English” of the second level of higher education in the specialty 035 Philology]. URL: <http://www.vtei.com.ua/index.php/ua/theme/typography/kifp?layout=edit&id=5287> [in Ukrainian].